

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni obicioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Congresul dela Logoj al Oștii Domnului.

„Congresul” dela Logoj al Oștii Domnului a confirmat toate credințele și părerile ce am despre această mișcare religioasă. Ea s’a născut — spuneam în numărul trecut — ca un cântec popular. Un cap cuvinte a dat ideea, altele au prins-o ducându-o mai departe. Așa a luat ființă *oastea*. Întâiu în inimi, astăzi pe teren, în viață. O privim cu destulă neîncredere, pentrucă ea — întocmai cum se întâmplă uneori într’o oștire adevărată — nu prea se mulțumește cu conducătorul (sau conducătorii) ei. Biserica are însă datoria să se impună la cârma ei, și *ostașii* — barem așa i-am auzit la Logoj — într’un gând au mărturisit *alipire* la biserică și *ascultare* de poruncile și învățăturile ei. Totuși, ei nu vin la sfânta liturghie, nu prea vin în biserică și se duc cu însuflețire, îmbulzindu-se chiar la adunările lor, în case ale oamenilor. De asemenea ascultă cu mare sete ceea ce spun unii oameni; mai de grabă ascultă ce spune unul *de ai lor*, oricine ar fi, un necunoscut decât ceea ce spune biserică și preoții ei. Aceasta încă am verificat-o la Logoj.

Dar să vedem faptele. Ostașii cari se întrunesc bucuroși azi într’un loc mâne într’altul, se *adună* cum zic ei, au găsit nimerit să se întrunească în zilele de 13 și 14 Septembrie în Logoj. În 6 August a fost o întrunire în satul Gruni, în 30 August alta în Belinț, ambele din eparhia Aradului. La Gruni au luat parte ostași din 31 sate, preoți — între cari și părintele Petru Bancea din Caransebeș și dl Dr. Vasile Mircu medic și președintele cercului protopopesc F. O. R. din Logoj. La întrunirea din Belinț dl Dr. Mircu încă a luat parte

(dsa este membru al Adunării eparhiale din Arad). Despre întrunirea dela Gruni scrie gazeta „Oastea Domnului” din Sibiu, Nr. 34 din 23 August, ca și revista bănățeană „*fruncea*” Nr. 34 tot din 23 August. Despre ceea ce a fost în Belinț ni-a informat preotul Ioan Călniceanu de acolo și dl Dr. Mircu. Să vedem însă ce a fost la Logoj.

M’am dus la Logoj luni în Ziua Crucii, neavând nici un fel de delegație pentru congres, ci numai din curiozitate. Și ca să fiu sincer de tot, m’am dus fiindcă am văzut una din invitațiile ce s’au trimis parohiilor.

Pe străzile Logojului, începând din gară chiar văd grupuri răzlețe de oameni, unii cu steaguri în mână. Iată și câte un preot. Unii mă agrăesc muștrându-mă oarecum că în ziua asta când se poartă crucea în casele oamenilor iar creștinii îi cinstesc cu de-ale lor, noi — se înțelege Consistorul — îi pune pe drumuri. Când li-am spus că la Consistor nu se știe de aceasta întocmai, preoții mei s’au mirat. Către orele 9 m’am îndreptat spre biserică. În curtea largă a bisericii, multe grupuri de credincioși; un grup mare mă isbește, acolo vorbea un ostaș din Orevița-Mehedinți despre vedeniile ce a avut el. Se dă jos îndată, (de pe scaun sau altceva?), lumea își face la cruce și sărută o cruce pe care li-o întinde creștinul nostru odată cu mâna lui. Omul, după impresia mea, nu era deloc contrariat că îi sărutau și mâna. Alături un grupuleț de 4, 3 bărbați și o femeie cântau o melodie pe care atunci am auzit-o întâia dată în viața mea, textul nu l-am putut desluși. La intrarea dinspre miazăzi o măsuță cu cărți: Oastea Domnului, Cântați Domnului etc. Biserica — deocamdată goală.

Am intrat în Altar. Erau acolo protopopul și câțiva preoți, fețe îngrijorate. Părintele protopop îmi spune despre cele ce s’au petrecut

eri, confirmând informațiunile primite dela preoții cu cari convenisem pe drum. Ce se petrecuse? Iosif Trifa a trimis un delegat al său la Logoj pe un oarecare învățător Marini. După vecernia de duminică — oficiată la orele 2 după amiazi — s'a adresat poporului din curtea bisericii, comunicându-i salutul „părintelui Iosif”. Protopopul a reacționat prompt. „Prin purtarea sa fostul preot Trifa s'a eschis din șirul preoților; nu au ce căuta aici trimișii lui.” Așa zisul învățător nu a mai vorbit. Ostașii însă au tresărit, s'au speriat și pe bun drept și preoții, cari au întrezărit o alunecare chiar în acest congres inspre apele periculoase.

Sesizând de această îngrijorare pe d-l dr. Mircu, cel ce a semnat invitările la Congres, d-sa a dat asigurări că nu se va întâmpla nimic din ceace ar aduce vătămare prestigiului Bisericii și preoților; am hotărît mai vârtos să ia parte la Congres toți preoții rămași în oraș.

Despre Congres și impresiile culese acolo, urmează în numărul viitor.

Lucrare temeinică și nu critică.

Nu putem tăgădui că trăim încă într'o fază de provizorat și nesiguranță a zilei de mâine, cu o deosebire însă față de trecut: că am început a ne deprinde și oarecum acomoda sufletește cu noile stări de lucruri.

Prin urmare în prezent, oricât de rapid s'ar succeda evenimentele sau oricât de năprasnice ni s'ar înfățișa ele, nu ne mai impresionează în atare măsură încât să ne pierdem cumpătul ci le întâmpinăm cu mai mult curaj, cu curajul omului sigur de biruință.

S'a scris în ultimul număr al foii noastre articolul cu sugestivul titlu „Progres în Biserică”.

Socotesc că noua orientare și consolidarea sufletească a noastră, nu poate fi decât tocmai un progres, ba încă un mare progres al nostru și prin eselență al Bisericii, față de trecut.

Că răutatea zilei rămâne încă în picioare este adevărat, dar odată ajunși la acest echilibru de forțe: calmul și oțelirea sufletească față de gravitatea evenimentelor, se va ajunge în cel mai rău caz la o neutralizare a răului, dela care nu este decât un pas până la înlocuirea lui cu binele.

Alte orizonturi ni se vor deschide dacă vom apuca una din căile ce poate pleca din noua atitudine de oțelire sufletească față de evenimente.

Dar calea pe care o apucă cei mai mulți este critica, terfelirea, bârfeala fie ea orală sau fie și cum este mai ales critica prin presă.

Dacă Românul s'a născut poet, e o întrebare, dar că s'a născut critic e sigur.

Abondența aceasta de critică își are și ea anumite cauze pe care ușor le ghicim.

Ca să fie cineva critic n'are nevoie de cineștie ce fond aperceptiv de studii, căci o statistică cât de sumară a pregătirii intelectuale a gazetarilor de speța aceasta ne dovedește îndată pe mâna cui a ajuns cea de-a patra putere în stat. Cu toate acestea criticul ajunge la notorietate și de foarte multe ori terorizează. Si mai este ceva: de obicei criticul când își descarcă fulgerile asupra semenilor lui, are pentru sine o apreciere măgulitoare, dacă vreți — evanghelică. — Parcă-l auzi zicând: „Doamne mulțumescu-ți că nu sunt ca acești vameși”.

Altă cale urmată, față de greutatea zilei, este nepăsarea și desinteresare multora.

Nepăsarea...! Da, este o metodă comodă, dar nu mai puțin adevărată că este o metodă egoistă și păgubitoare. Căci dacă omul este principalul factor al greșalelor sale, moralicește este obligat să devină și primul făuritor al îndreptării lor.

Obligația aceasta se impune tuturor, chiar și a acelor care se cred a fi mai puțin păcătoși ca ceilalți, știut fiind că păcătoșenia unei societăți așa cum este societatea noastră, rezultanta păcatelor individuale într'o proporție mai mult ori mai puțin variabilă. Și este evident că și îndreptarea generală va fi mai grabnică și mai temeinică dacă toți factorii cari au contribuit într'un fel sau altul la starea de decădere, vor lupta laolaltă la procesul de îndreptare.

Și cea mai vrednică și mai necesară cale de urmat pentru înlăturarea greutăților cari apasă din ce în ce mai mult capul nostru va fi calea lucrării temeinice și nu a criticii. Treabă mai multă, creațiune mai multă și intrigi mai puține.

Pe această cale lucrând se va ajunge la realizări pozitive. E dela sine înțeles, că urmând chiar pe această lature vom deveni și critici, dar critici prin fapta noastră împlinită și nu prin vorbe, ceace înseamnă o mare deosebire de autoritate în materie de critică.

Căci atâta vreme cât într'un sat de înrăiți va exista și un cetățean sobru, atâta vreme cât într'un consiliu, într'o așezare va fi cineva cinstit și nemitarnic, până atunci cauza bună nu este complet perdută, căci acel unul va fi pururi degetul amenințător, va fi memento pentru cei nărăviți.

Sfârșitul nu vine decât atunci când toți vor fi o apă și-un pământ.

Am amintit în treacăt aceste câteva considerațiuni generale pe cari aplicându-le la viața Bisericii noastre ortodoxe, cu multă strângere de inimă constatăm că spiritul critic o încolțește din toate părțile. Nu ne surprind uneltirile străinilor. Iși au explicația lor. Și tot tâlcul lor și-l au și criticile sectarilor zeloși de altfel în materia aceasta, cari stând în solda străinilor urmăresc spargerea frontului românesc în direcția nu numai religioasă ci și națională. Nu se poate motiva însă critica exagerată orală sau prin presă a unora dintre chiar fiii Bisericii noastre, unii chiar clerici.

Să fie oare la aceștia acea dorință arzătoare pentru o îndreptare mai grabnică a lipsurilor ce se obsează și în Biserica noastră în timpurile acestea de mari prefaceri? Cred că nu; căci pe acești critici cercetându-i mai deaproape în viața și activitatea lor, lasă nespuse de mult de dorit! Mai ușor s'ar putea explica aceste filipice ecleziastice prin goana după reclamă, prin dorința de a te înfățișa mai neprihănit pe tine ca pe ceilalți, prin resentimente personale și chiar prin încercări de șantaj.

Să luăm de pildă Biserica bănățană. Am auzit pe mulți judecându-o în felurite chipuri și trecând-o prin filiere cât mai demonice.

Oricât de sever ar fi cineva în aprecierea activității Bisericii noastre ortodoxe bănățene, de câțiva ani încoace, nu va putea tăgădui evidența unor mari progrese față de trecut. Numai ivirea a o mulțime de noi probleme religioase cari au reclamat o grabnică rezolvire ni-a împiedecat să avem calmul necesar pentru o convenită apreciere a acestor progrese. Căci o activitate în ritm grăbit se judecă totdeauna mai greu, după justa ei valoare. Trebuie neapărat să treacă o vreme pentru a se așeza în forme mai stabile și prin urmare mai lesne de apreciat.

Criticile sau așa zisele campanii de presă duse de unele ziare timișorene și altele similare din chiar cuprinsul eparhiei noastre, pe seama Bisericii și a P. S. Sale Episcopului sunt lipsite de temei, sunt chiar naive, iar cei ce le duc sunt sau lipsiți de simțul realității, sau sunt de rea credință ori șantagiști ordinari. Sub tustrele ipostasele fac un mare rău Bisericii care este și a lor.

Să luăm numai câteva din progresele îndeplinite în Biserica Bănățană.

Formula sf. Apostol Pavel „*tuturor de toate m'am făcut ca pe toți să-i dobândesc*“ este urmată cu strictețe și bună isbândă de această Biserică. Mă gândesc numai la opera de readucere la matcă legii românești și a românismului națio-

nalist ce se săvârșește în timpul de față în *Clisura Banatului*. Va judeca istoria lucrarea temeinică a acelor cari au înțeles cu un ceas mai de vreme prăpastia în care se prăbușea sufletul românesc de acolo. „*Artificiile ce s'au încercat cu ajutorul cozilor de topor politicianiste* (și ce dureros sună aceasta) și al „*nepretinilor*“ pentru a întuneca bucuria românilor cari au primit pe cel dintâi și poate unicul *Vlădică* care le-a vorbit „*categoric*“ și a luat o hotărâre dârză pentru „*a nu mai ascunde adevărul*“, va veni vremea și acum este când se vor topi ca ceara la para focului. Dreptatea istorică nu moare niciodată.

Și munca aceasta care se face cu dumnezeiască râvnă și cu abnegațiune nu este ea un progres, poate unic prin felul și prin natura lui?

În ceace privește progresul realizat de grosul preoțimii bănățene este și mai evident. Nivelul intelectual ridicat al ei îl vădește accentuata viață religioasă ce se desfășoară pretutindeni. Realizările obținute sunt cea mai bună contribuție la progresul general al Neamului.

Nici spiritul misionar și cel de jertfă n'a rămas mai prejos. Mulțimea societăților cu activitate practică creștină trăește în mare parte datorită dărnicii noastre a preoților cari numai Dumnezeu știe cu câtă greutate mai putem să ne împlinim și obligațiile familiare. Să observă pretutindeni o turburare a apelor, dar nu spre moarte ci spre viață.

O clocotire de viață nouă se observă, așa că ticăloasa critică a acelor cari încearcă a fi ceace nu pot să fie, nu-i justificată din punct de vedere al intereselor obștești.

Prin urmare calea cea mai fericită pentru propășirea vieții noastre bisericesti este și rămâne calea faptei tăcute, a lucrării temeinice, oricât de modestă ar fi ea.

Mai avem încă multe de făcut încât ar fi o adevărată nelegiuire să ne irosim timpul și energia ascultând la critică și la vorbe sterpe.

Pr. D. V. Anușoiu

Fiscul — Impozitele.

Echivalent, agricol, profesional, taxe etc.

(Continuarea și sfârșit).

Am arătat în numărul trecut § 138 al legii XXII din 1886 prin care s'a stabilit principiul că *stola, sesiunea și casa parohială* sunt **retribuțiune după funcțiunea preoțească** și deci ca ori ce salariu este scutit de impozitul comunal. Jurisprudențele publicate nu sunt altceva decât consacrarea principiului legiferat.

Legislația maghiară a rămas în vigoare până în 1936, respective 1933, când a fost abrogată, prin legi cu caracter special, fără să atingă însă principiul § 138 al legii XXII. Pentru că în legislația românească Legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, în art. 19 și 21 legiferează principiul legislației maghiare, în sensul că bunurile și venitul parohial al preoților după funcțiunea lor sunt *retribuția principală*, Statul urmând doar să *întregească* această retribuție, până la plafonul stabilit de legea pentru armonizarea salariilor.

Principiul legislației maghiare, la noi a fost consacrat printr-o *lege organică*, prin legea de organizare a Bisericii ort. române.

De ce a fost impusă sesiunea și profesionalul la taxe comunale?

Notarul comunei se bazează pe dispozițiunile din Legea pentru organizarea finanțelor locale, publicată în Monitorul oficial Nr. 88 din 14 Aprilie 1933, care la art. 78 prevede următoarele:

Art. 78. Sunt și rămân abrogate:

1. Legea asupra maximului taxelor comunale din 1923.

2. Legea pentru organizarea fondului județean și comunal din 1926 cu toate modificările ei.

3. *Legea și regulamentul pentru perceperea și urmărirea veniturilor comunale din 1886.*

4. Dispozițiunile din Legea XVII ungară din anul 1884 relativ la hornari și hornărit.

5. *Orice dispoziție contrarie din alte legi și regulamente.*

Precum se vede art. 78 din suscitata lege abrogă în bloc o sumă de legi și regulamente precum și toate dispozițiunile contrare ei.

Bazat pe acest articol, notarul comunei a făcut impunerea, fără însă să țină seamă, că *starea de fapt* este cel mai puternic argument că principiul cuprins în § 138 al legii XXII din 1886, în toate jurisprudențele precum și în art. 19 și 21 din Legea pentru organizarea bis. ort. române este valabil și ne-abrogat în fapt și în drept.

Pentru anul financiar 1934—35 nefiind pregătiți serios pentru susținerea apelului, impunerea a rămas așa cum s'a făcut, apelul fiind respins de comisia de apel. (Comisia aceasta e compusă din doi țărani alegători trași la sorți și un judecător președinte).

În acest an, de la comisia de apel, avem sentințe diferite, ba chiar nostime.

Exemplu: Preoții N. Balmez și I. Râta fac individual apel contra impunerii pe sesic. În rol impozitul figurează în întregime la Pr. N. Balmez. Pr. I. Râta fiind uzufructuar pe 1/3 parte face apel.

Apelul pentru 1.3 este admis, iar celalalt respins, fără nici o motivare serioasă.

Iată încă două deciziuni:

1. Stolă:

Deciziunea Nr. 224/2 1936 din 15 VII. a. c.

Deciziune:

„Comisiunea admite apelul introdus de apelantul Tr. Constantin, în contra procesului-verbal de impunere Nr. 112 în sensul că anulează impunerea cu privire la taxele cari rezultă din obligații conform art. 25 și 31 din lege. Menține ca bune taxa pentru premilitari și apărarea pasivă.

Motive:

Comisiunea având în vedere art. 18 § 124 din 1871 și 21 din Legea pentru org. bis. ort. rom. consideră că stola preoțească are a se considera ca salar și deci este scutită de impunere, iar apoi pe baza art. 174 din Legea contabilităților directe impunerea ce s'a făcut nu poate să aibă ca bază venitul stabilit prin rolurile fiscului, astfel admite apelul în parte“.

2. Agricol.

Deciziunea Nr. fisc. 2239/2 1936 din 17 VII. a. c.

Deciziune:

„Comisiunea cu majoritate de voturi respinge apelul“.

Motivarea este, că Primăria are fixat alte cote decât cele admise de art. 25 din Legea financiară locale și în conformitate cu art. 75 din aceeași lege, fără a se întreba dacă impunerea este în principiu bine făcută. În comisiune însă a fost și o opinie separată.

„Subsemnatul Petru Varga jude ca președinte al Comisiei, difer de părerea majorității și în cele ce urmează expun opinia mea separată.

Sesia parohială este considerată în baza art. 19 și 21 din Legea pentru org. bis. ort. rom. și instrucțiunile Min. de Culte ca întregire de salariu al preoților. În aceste condițiuni deci venitele ce produc sesiunile în natură sunt considerate ca o retribuțiune de salar acordat de Ministerul respectiv etc“.

*

După cele de mai sus impunerile ce se fac asupra stolei, sesiunilor și caselor parohiale în cele mai multe cazuri sunt arbitrare, ilegale și nefondate, în alte cazuri sunt exagerate. Dat fiind interesul comun al preoților de a se apăra cât mai bine este de dorit, ca toți cari au sentințe de scăderi sau scutiri de impozite, să le aducă la cunoștința generală.

Numai astfel ne vom ajutama unii pe alții.

Pr. Traian Constantin.

† Domițian Spânu

La încheierea ediției primim trista știre că Păr. Dr. Domițian Spânu, profesor la Facultatea de Teologie din Cernăuți se stinge din viață, în urma unei scurte suferințe, abia în vârsta de 44 ani.

Această știre s'a răspândit rapid, impresionându-ne profund, căci răposatul în Domnul era o personalitate bine afirmată în cercurile culturale ortodoxe dela noi, lăsând în urma sa profilul strălucitor al unei munci vaste pe toate terenele.

Făcând parte din tânăra generație de profesori universitari, a ilustrat la catedra de teologie morală și a împlinit conștiincios catedra de istorie a bisericii universale, ca demn urmaș al ilustrului profesor Eusebie Popoviciu. A fost ales profesor începând din anul 1920, venind dela satul său natal Gălăneștii-Rădăuților unde a funcționat ca preot, mai apoi conduce facultatea ca decan fiind ales în mai multe rânduri decan. Răposatul în Domnul și-a câștigat merite mari și în ce privește administrarea fondului bisericesc din Bucovina. Ca profesor scrie o serie de lucrări valoroase prin cari a depășit granițele, menținând cu scrișul său contact permanent cu toți mari teologii. A fost harnic colaborator al revistei „Candela” și multe alte reviste teologice. Era o personalitate înzestrată cu aptitudini alese, întâlnindu-se în el cultura teologică orientală cu cultura occidentală, era predicator de elită și conferențiar neasemuit și mai presus de toate pe lângă că era crainicul vestitor al cuvântului Domnului dela catedră mai era și cel mai bun îndrumător al tineretului universitar, fiind în mijlocul lor la orișice întrunire.

Moare tânăr, în puterea vârstei când știința românească, atât de săracă în oameni de valoare, se luptă pentru un loc mai de frunte în scara ierarhică. Decât, legile morții, mai tari ca orice legi și legături omenești, pun capăt oricărei dorințe și oricărei năzuințe omenești.

Coleg de facultate al Preasfințitului nostru Părinte Episcop, răposatul este deplâns în eparhia Caransebeșului care în frunte cu Păstorul ei se alătură la doliul bisericii bucovinene!

Discursul

dlui Petru Toma rostit la înmormântarea Doamnei Otilia Dr Corneanu.

Umbră trecătoare este viața noastră și nu este întoarcere sfârșitul nostru. (Ințelepciunea lui Solomon).

*Prea Sfințite Stăpâne,
Mult Stimată D-le Președinte,*

Iată-ne în fața unui mormânt deschis, atât de timpuriu, atât de neașteptat și atât de tragic, ce așteaptă astăzi să primească rămășițele pământesti și neînsuflețite ale aceleia, care 20 de ani era o însuflețită și inteligentă colaboratoare a unui soț, rămas de acum singur, adânc îndurerat și nemângăiat. Iată cât de neînsemnată este ființa omenească în fața legilor divine, cât de neputincioasă este știința omenească, când sosește ceasul a merge pe calea a toată lumea.

Vrednica soție, Otilia Dr Corneanu își părăsește iubitul soț tocmai la vremurile de cea mai grea cumpănă, când povara nevoilor doboară chiar și pe cei mai tari.

Deacum cine te va mai însufleți, cine te va mai îmbărbăta, cine te va mai entuziasma spre scopuri mari, spre îndemnuri nobile și frumoase? Cine te va mai mângăia în clipele de osteneală, în clipele de istovire? Cui îți vei mai spovedi și descărca sufletul de toate necazurile, de toate amărăciunile, de toate decepțiile acestei vieți, adeseori nerecunoscătoare. Deacum lângă cine vei mai sta zi și noapte, la cine te vei mai întoarce, cui îi vei mai destăinui și împărtăși primul gând al unei mari inițiative?

Ani hotărâți au sosit prea de vreme și soția ta iubită te părăsește așa de tragic, în toiul activității tale bogate pe toate terenele, lăsându-te singur în mijlocul unei veți prea sbuciumate. Cu iubita-ți soție îți îngropi deacum toate nădejțile, toate planurile făurite împreună, în seri lungi de iarnă, sau la umbra primăvăratică a aleelor de grădină, sau stând lângă patul suferințelor sale; cu moartea ei se scutură și ele rând pe rând, ca și niște flori bătute de brumă ce-și cern moartea în duiosul plâns al petalelor la genunchiul tulpinei pe care au înflorit și se risipesc, ne mai având sprijinul, ne mai având îndemnul, ne mai având pilotul de până acum. Căci în tine singură își mai pusese toate nădejțile, toată sănătatea sa sdruncinată și pe tine singură te mai avea, ca să-l întovărășești în viață.

Acestei ireparabile pierderi, Mult Stimată D-le Președinte îi dăm și noi membri F. O. R.-ului eparhial de sub conducerea DVoastră, tot pate-

tismul disperării. Întreg oraşul îmbracă astăzi haină de doliu, şi ca un ultim onor un soare dulce şi cald îi întovărăşeşte rămăşiţele pământeşti, pentru că ea a fost nu numai o soţie ideală ci şi o vajnică sprijinitoare a tuturor societăţilor caritabile, a fost marinimoasă cu săracii, bună şi sinceră cu toţi conoraşenii ei. Pe toţi îi întâmpina cu zâmbet, pe toţi cei necăjiţi îi mângăia. În sufletele tuturor celor cari au avut împrejurarea să cunoască larg bunătatea fără margini a aceleia care aşa de timpuriu părăseşte deacum şi merge pe calea pe care nu se va mai întoarce, picură amintiri duiosă şi durerea tuturor ia înfăţişarea recunoştinţei veşnice. Pe toţi a impresionat sincer şi profund, vestea acestui desnodământ fatal, rămânând toţi resignaţi în faţa voinţei Celui Atotputernic. Întreaga lume ce a cunoscut-o plânge şi suspină azi cu lacrimi ferbinţi de durere, pentru că era o fiinţă cu suflet bun şi nobil cum rar se găsesc.

În pofida cimitirelor unde toţi se îngămădesc într-o funerară egalitate Otilia Dr. Corneanu îşi încheie bilanţul unei vieţi ce-i asigură respect şi recunoştinţă neperitoare.

Incredinţându-şi sufletul în mâna magică a Atotputernicului Tată Ceresc, ea desigur a fost primită ca sluga cea vrednică în mijlocul cetei preaslăvite, drept răsplată pentru viaţa creştinească ce a dus-o în această vale a plângerii.

Cu toţi suntem datori pământului mâna de ţărăniţă ce am împrumutat-o şi peste care a scilpit lumina sufletului nostru. Mai curând sau mai târziu, mai tragic sau înai blând, ne aşteaptă şi pe noi acelaşi sfârşit.

Mult întristate Dle Preşedinle,

Membri F. O. R. secţia eparhială, pentru care răposata DVoastră soţie n'a pregetat să aleagă chiar fiind pe patul durerilor, între suferinţele ei şi apostolatul DVoastre, înalţă azi rugă ferbinţi către Bunul Dumnezeu, ca pe răposata să o aşeze în corturile celor fericiţi, iar pe DVoastră să vă mângăie şi să vă aline durerile cu a Sa mare iubire de oameni.

Vecinică să fie amintirea ei!

Echipa Monografică

a Institutului Social Banat-Crişana din Timişoara la Pojejena-de-jos. — P. S. Sa Episcopul Vasile binecuvintează şi încheie personal lucrările Echipii într-o atmosferă sărbătorească

(Continuare).

Asemenea albinelor harnice, monografiştii, în dimineata următoare poposirii lor în Pojejena-de-jos, cu tşa în mână, cu acea busoia şi îndreptar de orientare, fiecare a ieşit din „avlia fârtacelui” la care a fost găzduit, şi după un plan dinainte chibzuit, s'au îndreptat

spre casele şi familiile unde aveau să-şi culeagă — fiecare în domeniul la care se pricepe — informaţiile şi datele necesare pentru complectarea fişelor, cari la sfârşitul lucrărilor aveau să servească drept document şi oglindă fidelă de cunoaşterea stărilor sufleteşti şi materiale din această comună.

Sătenii noştri, sfoşi la început, sub înrăurirea dragostei ce li-o arătam prin cuvinte şi care radia pe faţa fiecăruia din noi, repede şi-au deschis petalele sufletului lăsându-ne să vedem în adâncul lui întreg zbuciumul ce-i copleşeşte, credinţa ce-i animă, să descifrăm dorul lor de o viaţă mai bună, mai cinstită şi de un mai pronunţat spiritualism şi naţionalism românesc, — ca apoi trecând de pe planul spiritual bisericesc pe cel social-economic, să vedem ridicându-se tumultuos în faţa lor valul de revoltă, ce le inundează inimile şi le înflăcărează cu scântei de foc ochii, împotriva stărilor patologice din această ţară, împotriva politicianismului nefast şi generator de dezbinări şi lupte fratricide, ca şi împotriva unor oameni din administraţia comunală şi de stat, cari de multe ori îi terorizează mai rău decât pe vremea comandamentului militar austriac, şi n'au nici o consideraţie şi înţelegere faţă de nevoile, doleanţele şi durerile lor. În câteva ore numai, echipa monografică a avut în faţa ei icoana clară a stărilor de plâns din Pojejena-română.

Diagnosticul schiţat de fiecare monografist asupra stărilor din Pojejena cuprindea în esenţă următoarele: În domeniul spiritual, sectarismul, în special baptismul şi slăbirea credinţei religioase, şi ca urmare firească a acestora, nerespectarea tradiţiilor, obiceiurilor sănătoase şi a bunelor moravuri moştenite din strămoşi; — în domeniul biologic, sihilul şi tuberculoza; — în domeniul economic problema aşa-ziselor „ocupaţii”, — adică înproprietărea sătenilor cu loturile ocupate de ei, altcum samavolnic, în 1918, din pădurea ce aparţinea Confiniului militar, expropriată pe nedrept de către Statul român, care prin această procedură a lezat drepturile moştenite ale descendenţilor grănicerilor de odinioară, drepturi respectate şi de împărăţia apusă, — formează punctul nevralgic şi cel mai important capitol din viaţa acestei comune, deoarece de rezolvirea urgentă şi echitabilă a problemei ocupaţiilor este condiţionată întreaga dezvoltare şi propăşire a comunei Pojejena, situată între dealuri stâncoase şi puţin producătoare, — iar în domeniul social, căsătoriile premature, concubinajele şi divorţurile.

Monografiştii, împărţiţi pe secţii, pe lângă lucrările strict de specialitate, s'au nizuît să dea deslegare fiecare după măsura capacităţii, tuturor problemelor aparţinând tuturor domeniilor. Aşa de pildă, sectarismul a fost combătut cu toată energia şi convingerea nu numai de către preoţii echipei şi de către toţi membrii laici ai echipei, şi mărturisesc, de multe ori, mânuind cu abilitate argumente raţionale şi istorico-naţionale, cu mai multă eficacitate şi cu mai bune rezultate practice, dată fiind convingerea stupidă a sectanţilor că preoţii îi combat din interese, ceea ce nu s'ar putea obiecţiona unui medic, ori unui avocat, judecător sau învăţător.

Pentru Biserica noastră ortodoxă este o fericire şi constituie un titlu de mândrie că cei mai aleşi fii ai ei se înşirue în rândul luptătorilor pentru apărarea prestigiului ei şi a credinţei străbune. Este un vechiu deziderat al Bisericii acest voluntariat creştin, acest misionarism laic ortodox şi naţional românesc, care acum — prin forţa împrejurărilor vitrege şi a evenimentelor sângeroase ce cu furie apocaliptică se desfăşoră dincolo de graniţele ţării noastre — ia forme concrete de realizare a

idealului creștin, apărând astfel, sub pajura credinței, întreg tezaurul național și însași ființa etnică a acestui, Neam, născut și crescut în brațele bisericii ortodoxe.

Convinși că răul cel mare este de ordin moral, că toate ranele de care suferă acest neam sunt produsul păcatelor, deci urmările sfidării și calcării legilor morale și sfinte ale lui Dumnezeu, toți voluntarii echipei Inst. Social B-C., au ținut, prin atitudinea lor de fiecare zi, de lucru și de sărbătoare, să manifeste un viu atașament față de adevărurile credinței ortodoxe, respect față de morala creștină și dragoste de cultul ortodox, care prin măreția lui transportă sufletul spre sferile înalte și lipsite de impurități ale vieții transcendente.

Nu mai puțin adevărat este și faptul că și prezența preoților în rândurile echipierilor a determinat în mijlocul acestora o atmosferă quasi-religioasă și le-a imprimat o nouă concepție de viață, câștigându-i și identificându-i mai întâiu pe ei pentru și cu cauza bisericii, care este și a neamului, și prin ei masa mare a popoului care în bună parte își dirijează viața după viața conducătorilor lui.

Este desigur și meritul Părintelui Șora, a acestui preot mărgăritar al bisericii noastre, că Inst. Soci. al Banat-Crișana din Timișoara pune pe planul întâiu problema spirituală religioasă-morală, apreciindu-i importanța întru ameliorarea vieții sociale românești, și punând toate eforturile, precum voiu arăta mai jos, pentru a păstra strălucirea Ortodoxiei noastre față de curentele sectare, cari sub mască religioasă caută sau măcar lucrează inconștient să ne distrugă unitatea națională, câștigată cu infinite jertfe de sânge.

Azi, când într-o anumită pătură a societății noastre și-a făcut cale mentalitatea păgână, că religia este opiumul popoarelor și invenție popească, și că ea este bună numai pentru proști, când creștinii noștri, mai ales intelectualii nu mai apreciază la justa ei valoare influența și roadele credinții religioase, ale rugăciunii și Bisericii, când cei ce se pretind conducătorii popoului se pun la masă asemenea celor cu patru picioare, când — în dumineci și sărbători — în vreme ce „prostimea” — cum cu suveran dispreț îi zic ei — adică elementul de bază și majoritar creatorul, susținătorul și apărătorul granițelor țării, adică scumpa noastră țărănimă — cum o considerăm noi, — își pleacă genunchiul în fața Altarului și-și înalță sufletul pe aripa rugăciunii spre Dumnezeu, așa numiții „intelectuali și conducători ai popoului” se desfacează frivol în localuri publice, cred că este reconfortant a petrece chiar și numai câteva zile în mijlocul unui mânăchi de adevărați și veritabili intelectuali, cari și cunosc lungimea nasului și sfera gândirii, cari simt necesitatea să-și împreuneze mâinile de rugăciune, înainte și după fiecare masă, și să participe cu evlavie la slujbele sf. Liturghii și la alte slujbe săvârșite în sf. noastră biserică.

Monografiștii din Pojejena prin însași practica vieții lor au dovedit eclatant că sunt primotorii suflului nou de renaștere spirituală și morală a României Intregite. Biserica nu poate decât să se bucure că prin astfel de făclieri își face mai simțit tezaurul de Har încredințat ei de Răscumpărătorul lumii, și-și vede realizate rând pe rând postulatele ei înalte nu numai în domeniul credinței și al moralei, dar și în domeniul social, prin ajutorul imediat dat celor nevoiași, prin asistența medicală dată celor bolnavi, și prin sfaturile și exemplele date în scopul întăririi și ridicării familiei, a chivernisirii gospodăriei, a creșterii vitelor și a lucrării raționale a pământului,

— făurind cu concursul lor o nouă conștiință morală și națională, care va constitui un dig de nebiruit în fața celor ce uneltesc împotriva ei, a neamului și a țării noastre.

Mi se va obiecționa desigur că în această parte introductivă am depășit cadrele unui raport obișnuit, dar luând în considerare scopul urmărit, cred că este deplin justificată amploarea ce-am dat-o unui fapt ce într-adevăr iese din comun, și care dacă exală bucuria Bisericii, îi impune și o revizuire a metodelor ei de lucru, o selecționare a celor ce au rolul de conducători în sânul ei, și o mai potențată activitate, pentru ca să devină aceea Ecclesia militans, aceea „sare a pământului” și „lumină a lumii” cum a voit-o cel ce a fundamentat-o și-o îndrumă-cu Duhul Său sfințitor, pentru ca toți fiii neamului nostru să se mântuiască și la cunoștința adevărului să ajungă.

Despre activitatea pe larg a echipei monografice vor vorbi rapoartele fiecărei secții în parte, rapoarte cari vor fi tipărite în revista Institutului. Nouă ne revine aici sarcina să inserăm numai în linii generale, despre realizările echipei în Pojejena-de-jos. Secția culturală în latura religioasă, alături de secția medicală a dezvoltat cea mai intensă activitate, în biserică prin slujbe și predicii, iar afară de biserică luând contact direct pe teren cu cei ce atentează la viața bisericii și a unității statului; cu sectarii bapțiști.

(Urmează)

Gh. Cotoșman.

Ș T I R I

Personale. Azi, duminică, Prea Sfințitul părinte episcop ia parte la congresul Astei în Blaj. De acolo va merge la Sibiu pentru a lua parte la ședințele consistorului mitropolitan.

La sărbătoarea cântecului românesc, ținută săptămâna trecută în Timișoara, corul Societății Române de cântări și muzică din Caransebeș a obținut premiul al doilea. Ansamblul celor 80 coriști, disciplinați și bine pregătiți, conduși cu măiestrie de preotul Petru Banca a făcut bună impresie. În numărul viitor publicăm o dare de seamă, dat fiind că gloria revine și nouă, corul servind de cor al Catedralei noastre.

Un prieten ne părăsește. Imprejurările vieții familiare au chemat din mijlocul nostru pe unul dintre cei mai distinși colaboratori ai foii diecezane. Propriu zis dl profesor Constantin Rudnean nu părăsește decât liveul Traian Doda trecând la școala normală, urmașa istoriceii preparandii, dela Arad. Se depărtează totuși dela noi, întrerupând atâtea inițiative și planuri frumoase. Nădărdum că Foia diecezană, care îi păstrează o amintire plină de grațitudine, și pe viitor se va împărtași de atenția și colaborarea dlui profesor Constantin Rudnean, a căruia plecare temporară o regretăm infinit de mult.

† **Călina Coșeriu.** Surioara tânără a îndureratului nostru preot Dr. Traian Coșeriu din Terogova a părăsit această lume. A fost elevă distinsă a gimnaziului de fete din Caransebeș, dar moartea a ridicat-o dela noi ca pe un fulg în vârsta de 14 ani numai.

Dumnezeu să o aşeze între cetele celor curați, iar pe frate și adânc îndurerații părinți să-i mângâie cu a Sa iubire și dragoste de oameni!

Donațiune. Comisiunea interimară a comunei Lescovița a cedat pe seama nou înființatei comune bisericesti de acolo intravilanul Nr. top. 275/2, casa Nr. consc. 102 și estindere de 109 st. □, ca scop de a se zidi biserică pe acest intravilan. Suntem mulțumitori conducerii acestei comune și îndeosebi dlui notar Patrichie Georgea din Naidăș care înțelege să sprijinească interesele românești, urgisite și acum în casa noastră proprie.

Aviz. Preoților, cari n'au înaintat socoșile bisericilor, li-s'au reținut salariile pe lunile: Iulie și August a. c. până la trimiterea socoșilor.

Doamna Lucreția I. St. Paulian și copiii săi anunță că Duminecă 20 Septembrie a. c. ora 10^{1/2} se va oficia în Biserica Catedrală Grecescu din Turnu Severin și la cimitirul ortodox, parastasul de 40 de zile pentru scumpul lor soț și tată

Ion St. Paulian

Poșta Redacției.

Pr. I. S. și A. U. în numărul proxim.

Nr. 86 par. 1936.

CONCURS.

Consiliul parohial ort. român din Recița-Montană publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț (cantor) cu termen de recurgere de 15 zile după ce s'a publicat concursul de trei ori în Foaia Diecezană, pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. Salar de 2.000 Lei lunar, dela biserică.
2. Stola uzitată.

Cântărețul ales va avea îndatorirea de a prevedea toate agendele cantonale, a instrui tineretul școlar în cântarea bisericească și a forma cantori bisericești.

Cererile cu anexele necesare și anume: diploma de cantor precum și documentele despre studiile pregătitoare se vor înainta prin On. Oficiu parohial ort. rom. din Recița-Montană, către consiliul parohial, în termen de 15 zile după ce s'a publicat de 3 ori în „Foaia Diecezană” acest concurs, iar după înaintarea cererii, recurenții să se prezinte în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic bisericesc.

Recița-Montană din ședința consiliului parohial ținută la 17 Iulie 1936.

Dr. Iosif Ieremia

Preșeointe:

M. Cristea

Secretar:

Licitație minuendă.

Pe baza aprobării Veneratului Consiliu Eparhial Nr. 7242 E ex 1935 și a hotărârii consiliului parohial din 30 August a. c. din Susani se va ține în ziua de 4 Octomvrie a. c. ora 3 p. m. în sala școalei primare din loc, licitație prin oferte, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de consolidare la fundațiile și legarea cu fer a sf. biserici.

Prețul exclamării este 22.400 lei.

Licitanții sunt obligați a depune în bani gata cauția de 10%.

Spese de drum sau alte cheltuieli nu se acordă.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia antreprenor, în care are mai multă încredere fără considerare la rezultatul licitațiunii.

Planul și devizul să poate vedea oricând la oficiul parohial.

Pr. Samson Petric
preșeointe.

Miron Barbon
notar.

Publicațiune de licitație.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consiliu eparhial de sub Nr. 4978 E ex 1936, se scrie licitație minuendă publică, cu oferte închise, pe ziua de 4 Octomvrie 1936 ora 4 d. m. pentru:

Ridicarea turnului sf. biserici din Biniș jud. Caraș și reparațiunile de lipsă la acest edificiu.

Prețul exclamării este de 72.000 Lei.

Devizul de spese și planul se pot vedea zilnic la oficiul parohial din Biniș.

Reflectanții vor depune, ca vadiu, 10% din prețul lucrului, în bani ori hârtii de valoare acceptabile.

Întreprinzătorul va restitui comunei bisericești spesele avute cu facerea planului și devizelor.

Spese și diurne cu ocazia licitației nu se dau.

Comuna bisericească va da lucrările în întreprindere arhitectului sau maestrului cvalificat care va prezenta mai multă garanție (încredere).

Spesele cu contractul le va suporta întreprinzătorul. Biniș la 29 August 1936.

Consiliul parohial.

Anunț.

Cu începere dela 1 Novembre 1936 se dă în chirie locuința din casa Nr. 1017 din loc, situată în strada Curescu, constătătoare din trei camere, bucătărie și dependințele aparținătoare, cu grădina.

Ofertele închise și timbrate sunt a se înainta Consiliului eparhial până în 24 Septembrie 1936 inclusiv.

Consiliul eparhial și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor.